

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

MO YAN

Obosit de viață, obosit de moarte

Traducere din chineză și note de
DINU LUCA

HUMANITAS
fiction

Redactor: Raluca Popescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Iuliana Constantinescu, Carmen Petrescu

Tipărit la Fedprint

MO YAN

SHENGSİ PILAO

Copyright © 2006 by Mo Yan

First published in China as *Shengsi pilao* by Zuoqia chubanshe.

Translation rights arranged by Sandra Dijkstra Literary Agency.

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2012, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MO YAN

Obosit de viață, obosit de moarte / Mo Yan;

trad.: Dinu Luca. – București: Humanitas Fiction, 2012

ISBN 978-973-689-532-6

I. Luca, Dinu (trad.)

821.581-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Buddha a spus:

„Oboseala de viață, oboseala de moarte

Din lăcomie și dorințe se iscă.

Împuținând dorințele, fără făptuire,

Trupul și inima în largul lor au să fie“.

Tabloul personajelor principale

- Ximen Nao („Ximen Tărăboi“) – moșier din satul Ximen. După ce a fost împușcat, s-a reîntors la viață ca măgar, taur, porc, câine, maimuță și drept Lan Qiansui („Lan O-mie-de-ani“), pruncul cu capul mare. Unul dintre naratorii acestei cărți.
- Lan Jiefang („Lan Eliberare“) – fiul lui Lan Lian și al lui Yingchun. A avut funcția de director al Cooperativei de Aprovizionare și Desfacere a județului, subprefect etc. Unul dintre naratorii acestei cărți.
- Bai – soția principală a lui Ximen Nao.
- Yingchun („Întâmpină Primăvara“) – prima concubină a lui Ximen Nao, recăsătorită după Eliberare¹ cu Lan Lian.
- Wu Qiuxiang („Wu Aromă-de-toamnă“) – concubina a doua a lui Ximen Nao, recăsătorită după Eliberare cu Huang Tong.
- Lan Lian („Față-Albastră“) – inițial argatul lui Ximen Nao. După Eliberare s-a gospodărit întruna individual, în cadrul singurei gospodării din China care a rămas până la sfârșit individuală.
- Huang Tong („Pupile-Galbene“) – comandantul miliției din satul Ximen, președintele mării brigăzi de producție.
- Ximen Jinlong („Ximen Dragon-de-aur“) – fiul lui Ximen Nao și al lui Yingchun, a purtat un timp după Eliberare numele tatălui adoptiv, Lan. În vremea Revoluției Culturale,² a fost președintele Comitetului Revoluționar al brigăzii din satul Ximen, iar apoi a devenit șeful crescătoriei de porci și secretarul filialei Tineretului Comunist. În perioada de deschidere și reformă,³ a

---

1 1949.

2 1966-1976.

3 După 1979.

devenit secretarul filialei de partid din satul Ximen și directorul zonei de dezvoltare turistice.

Ximen Baofeng („Ximen Phoenix-prețios“) – fiica lui Ximen Nao și a lui Yingchun, „doctor desculț“ în satul Ximen. S-a măritat mai întâi cu Ma Liangcai, apoi a început să trăiască împreună cu Chang Tianhong.

Huang Huzhu („Huang Întrajutorare“) – fiica lui Huang Tong și a lui Wu Qiuxiang. S-a măritat mai întâi cu Ximen Jinlong, apoi a început să trăiască împreună cu Lan Jiefang.

Huang Hezuo („Huang Cooperare“) – fiica lui Huang Tong și a lui Wu Qiuxiang, soția lui Lan Jiefang.

Pang Hu („Pang Tigrul“) – erou în armata de voluntari,¹ directorul și secretarul de partid al Fabricii de Prelucrare a Bum-bacului numărul 5 din județ.

Wang Leyun („Wang Nori-de-bucurie“) – soția lui Pang Hu.

Pang Kangmei („Pang Împotriva-Americii“) – fiica lui Pang Hu și a lui Wang Leyun. Secretara consiliului județean de partid, soția lui Chang Tianhong și amanta lui Ximen Jinlong.

Pang Chunmiao („Pang Mlădițe-primăvăratice“) – fiica lui Pang Hu și a lui Wang Leyun. Amanta lui Lan Jiefang, după aceea soția aceluiași.

Chang Tianhong („Întotdeauna Cer-roșu“) – absolvent al Institutului de Arte al provinciei, Secția de muzică vocală. A fost membru în echipa de lucru însărcinată cu Cele patru curățenii în satul Ximen, iar în timpul Revoluției Culturale a fost vicepreședinte al Comitetului revoluționar județean. A devenit apoi directorul adjunct al trupei județene de *maoqiáng*.²

Ma Liangcai („Ma Talent-deosebit“) – profesor la școala primară din satul Ximen, directorul școlii.

Lan Kaifang („Lan Deschidere“) – fiul lui Lan Jiefang și al lui Huang Hezuo, comandant-adjunct al secției de poliție din gara capitalei județului.

---

1 Nume dat voluntarilor din Războiul din Coreea (1950-1953).

2 *Maoqiáng* („Arie pisicească“) este numele unui tip de operă populară originară din provincia Shandong din estul Chinei, unde este și foarte răspândită.

Pang Fenghuang („Pang Phoenix“) – fiica lui Pang Kangmei și a lui Chang Tianhong; tatăl ei biologic este Ximen Jinlong.
Ximen Huan („Ximen Veselie“) – fiul adoptiv al lui Ximen Jinglong și al lui Huang Huzhu.
Ma Gaige („Ma Reformă“) – fiul lui Mai Liangcai și al lui Ximen Baofeng.
Hong Taiyue – mai-marele satului Ximen, președintele cooperativei, secretarul filialei de partid.
Chen Guangdi – mai întâi președinte la regiune, apoi avansat prefect al județului, prietenul lui Lan Lian.

PARTEA ÎNTÂI
Chinuri măgărești

CAPITOLUL 1

*Răbdând cazne îngrozitoare, îmi strig nedreptatea
în palatul lui Yama; tras pe sfoară,
mă întorc iar pe lume ca măgar cu copite albe*

Povestea mea începe la 1 ianuarie 1950. Timp de mai bine de doi ani înainte de acea zi, răbdasem pe lumea cealaltă preaplin de cazne îngrozitoare, greu de închipuit de mintea omenească. De fiecare dată când mă aduceau la judecată, îmi strigam nedreptatea în fel și chip. Vocea mea – tragică, înălțătoare, cu totul dezolantă – se propaga în fiecare ungher din sala de audiențe a lui Yama, regele iadului, pricinuind ecouri în cascadă. Trupul meu răbdase cazne îngrozitoare, dar eu nu mă căiam cu nici un chip, câștigându-mi astfel renumele de bărbat neînduplecat. Știam că numeroși draci mă stimează în taină; știam și că regele Yama se sastisise de mine până peste cap. Ca să mă facă să-mi mărturisesc vinovăția și să mă recunosc înfrânt, au întrebuițat cea mai parșivă dintre caznele îngrozitoare ale iadului, aruncându-mă în cazanul cu ulei clocotit, întorcându-mă pe toate fețele și prăjindu-mă ca pe un copan de pui vreme de o oră: e greu de pus în cuvinte cum mi-a fost durerea. Dracii m-au înfurcat apoi cu furcile lor și, cu mine ridicat sus de tot, au urcat pas cu pas treptele care duceau spre sala de audiențe. Și cei din stânga, și cei din dreapta fluierau sugându-și buzele, așa cum se pițigăie stolurile de liliaci băutori de sânge. Uleiul picura ropotind de pe corpul meu, cădea pe trepte și scotea rotocol după rotocol de fum galben... Dracii m-au depus după aceea cu cea mai mare grijă pe dalele de piatră vi-neție din fața sălii, au îngenuncheat și i-au raportat regelui Yama: „Mărite rege, l-am prăjit“.

Știam că sunt crocant de cât mă pârjoliseră și că doar ușurel să mă fi atins, și țândări mă făceam. Am auzit cum din sala aceea înaltă-înaltă, din lumina splendidă a lumânărilor din sala aceea

înalță-înalță, vine spre mine întrebarea aproape în zeflema a regelui Yama:

— Ximen Tărăboi, mai faci tuărăboi?

Ca să-ți spun cinstit, în acea clipă chiar am șovăit. Zăceam rumenit într-o băltoacă de ulei, iar carnea plesnea pe mine, pocnind. Știam că puterea mea de a suporta durerea ajunsese la limita maximă și că, dacă nu mă supun, cine știe cu ce cazne îngrozitoare o să mă mai muncească dregătorii și slujbașii aceștia ai iadului, lacomi și stricați cum sunt. Dar, dacă mă supun în acest punct, nu înseamnă că am îndurat totul degeaba? M-am zbatut să-mi înalț capul – care părea că o să se frângă în orice clipă de gât – și-am căutat spre lumina lumânărilor, unde i-am zărit pe regele Yama și pe judecătorii de lângă el; pe chipurile lor se închegase un zâmbet alunecos.

Un val de mânie mi s-a ridicat pe negândite din inimă. Fie ce-o fi, mi-am zis, și dacă m-or măcina pe roată până mă fac praf și pulbere, și dacă m-or pisa în piuă până mă fac mici fărâme, tot trebuie să strig:

— Nedreptate!

Și am strigat, scuipând cu stropi de ulei urât mirositori:

— Nedreptate! Eu, Ximen Nao, în treizeci de ani în lumea oamenilor am avut râvnă de muncă, mi-am ținut casa cu hărnicie și chibzuială, am dres poduri și am reparat drumuri și-am avut drag să fac bine și să dau altora; în fiecare templu din ținutul Gaomi din nord-est se găsesc statui de zei pentru care am dat bani să se facă din nou; fiecare om sărman din ținutul Gaomi din nord-est a mâncat din grânele bune pe care le-am dat pomană. Fiecare bob de grâu din hambar a fost udat de sudoarea mea și fiecare bănuț din scrin a fost făcut prin chinul meu. M-am îmbogățit prin muncă și-am făcut avere prin înțelepciune. Am credea că toată viața mea n-am vreo faptă care să-mi întunece inima. Dar uite că, am aolit eu ascuțit, pe unul așa de bun ca mine, așa de drept, așa de de treabă, tot l-au legat cu mâinile la spate, l-au împins până la capul podului și l-au împușcat!... Cu un pușcoci încărcat cu o jumate de tigvă de praf de pușcă și o jumate de farfurie de boabe de fier, au tras de la doar o palmă de mine. A urmat un bubuit uriaș, iar jumătate din căpățâna

mea s-a prefăcut într-o băltoacă de noroi însângerat care a mânjit și podul, și pietrele alb-cenușii și mari cât pepenii de iarnă de sub el... Nu mă las, am suferit nedreptate, vă rog stăruitor să-mi dați drumul să mă întorc, să mă duc să-i întreb în față pe oamenii ăia ce nelegiuire am săvârșit eu la urma urmei.

Sub tirul continuu al vorbelor mele, am văzut cum fața mare și uleioasă a regelui Yama se încrețește fără întrerupere. Judecătorii care stăteau lângă el își tot fereau privirile, neîndrăznind să și le încrucișeze cu mine. Știam că le e limpede că fusesem nedreptățit, știuseră de la început că sunt un duh nedreptățit, însă din pricini necunoscute mie făceau pe proștii și pe niznaii. Am continuat să strig, iar vorbele mi se repetau ciclul după ciclul, precum transmigrația. Regele Yama a schimbat cu voce joasă câteva vorbe cu judecătorii, iar după aceea a spus, lovind în plăcuța de lemn cu care se cere ordine în sală:

— De-ajuns, Ximen Nao, știm că ai fost nedreptățit. Pe lume sunt mulți care ar fi trebuit să moară, dar n-au murit, și mulți care n-ar fi trebuit să moară, dar uite că tot au murit. Este o realitate pe care nici curtea aceasta nu are cum să o schimbe. Acum însă, curtea îți va arăta o îngăduință dincolo de ce spune legea și îți va da drumul să te întorci la viață.

Marea bucurie care s-a pogorât deodată peste mine, asemenea unei pietre grele de moară, aproape mi-a făcut bucăți trupul. Regele Yama a aruncat pe jos o tăbliță triunghiulară de culoarea cinabruului cu porunca lui pe ea și a rostit pe un ton de mare nerăbdare: „Cap-de-bou, Chip-de-cal, duceți-l înapoi!”

Regele Yama s-a retras din sala de audiențe fluturându-și mânecile robei și urmat de mulțimea de judecători. În curentul stărnit de robele lor mari cu mâneci largi, lumânările au început să pâlpâie. Doi draci îmbrăcați în haine păcurii și încinși cu cingători late de culoarea mandarinei s-au apropiat dinspre lateral, venind în fața mea. Unul s-a îndoit de șale, a pescuit tăblița cu porunca regelui și și-a vârât-o la brâu; celălalt m-a prins de braț, căutând să mă tragă sus în picioare. Am auzit cum brațul îmi sloboade un zgomot aspru, de parcă se frângeau oasele și mușchii din el. Am scos un strigăt ascuțit. Dracul care-și îndesase tăblița la brâu i-a dat un brânci celui care mă prinsese de braț, zicându-i pe

tonul celui bătrân și cu bogată experiență care dăscălește un puști cu caș la gură:

— Fir-ar mama ei, mă, ție-ți sună apa-n cap? Ai orbul găinilor? Ce, nu vezi că ăsta-i crânțanicios și ars ca o gogoasă de pe strada 18 din Tianjin?

Dăscălit așa de celălalt, dracul cel tânăr și-a dat ochii peste cap, pierdut și neștiind de unde s-o apuce. Cel care-și îndesase tăblița la brâu i-a zis:

— Ce-ai încremenit așa? Du-te s-aduci sânge de măgar!

Cel tânăr și-a dat una peste frunte, iar pe față i-a apărut o expresie ca de subită iluminare. S-a răsucit și-a alergat afară din sală, dar s-a întors cât ai bate din palme, în mână cu o găleată toată numai pete de sânge. S-ar fi zis că găleata era deosebit de grea – dracul se gârbovise, pașii i se împleticeau și părea că stă să se răstoarne la pământ în orice clipă.

A lăsat găleata să cadă greu lângă mine, făcându-mă să mă cutremur tot. Am adulmecat un iz care te-ngrețoșa – un iz fierbinte-fierbinte, ce părea să fi reținut în el căldura unui corp de măgar. Trupul unui măgar ucis mi-a fulgerat prin creier, apoi a dispărut. Dracul cu tăblița a înșfăcat din căldare o pensulă din păr de porc, a înmuiat-o în sângele gros și lipicios și de un roșu întunecat și mi-a dat cu el pe creștetul capului. Am scos fără să vreau un țipăt ciudat, provocat de această trăire stranie în care se amestecau și suferință, și amorțală, de parcă m-ar fi înțepat o mie de ace. Am auzit cum pielea și carnea îmi scot un sunet mărunț, poc!, poc!, iar ce-am resimțit când sângele mi le-a umezit, pârjolite cum erau, m-a dus cu gândul la pământul aflat îndelung sub secetă peste care dă deodată ploaie binecuvântată. În acele momente, inima mi-era încălțită precum cânepa și mă-ncercam simțiri fel de fel. Ca un meșter vopsitor cu mișcări iuți și precise și o artă și tehnică excepționale, dracul cel tânăr a întins, pensulă după pensulă, sânge de măgar peste tot pe corpul meu. La urmă, a ridicat găleata și mi-a turnat drept în față ce mai rămăsese în ea. Am simțit cum viața se avântă din nou vijelioasă în trupul meu. Am simțit cum mi-au revenit puterea și curajul. Fără să mă rezeme ei, m-am ridicat în picioare.

Deși se numeau Cap-de-bou și Chip-de-cal, nu semănau deloc cu dracii cu trup de om și cap de bou sau căpățână de cal

pe care îi vedem noi în desenele înfățișând lumea cealaltă. Aveau corpul alcătuit întocmai ca oamenii, deosebirea fiind doar că pielea, care parcă le fusese vopsită cu un lichid miraculos, scânteia cu raze albastrii ce își luau ochii. În lumea oamenilor, văzusem foarte rar un albastru atât de nobil: nu există pânză de o asemenea culoare, nu există nici frunze de o asemenea culoare, însă sigur există flori de o asemenea culoare – e vorba de o mică floare din mlaștinile ținutului Gaomi din nord-est care înflorește dimineața și după-amiaza s-a și ofilit.

Ținut de subsuori de cei doi draci zvelți, înalți de statură și cu fețele albastre, am străbătut un tunel întunecos al cărui capăt părea că n-o să-l vedem niciodată. Cam la fiecare 40-50 de metri, din pereți ieșeau pe amândouă părțile atârănători pentru lămpi cu forme cu totul și cu totul ciudate, asemenea unor corali, iar pe ele spânzurau lămpi cu ulei de soia în formă de farfurioare; mireasma uleiului arzând în acestea era uneori mai intensă, alteori mai slabă, făcându-mă și pe mine să am uneori mintea limpede, alteori turbure. La lumina lămpilor, am zărit numeroși lilieci uriași atârănând de bolta tunelului: ochii lor lucitori scânteiau în întuneric, iar căcărezele lor urât mirositoare în formă de biluțe îmi cădeau deseori în cap.

Într-un sfârșit, am ieșit din tunel, iar după aceea ne-am suit pe o terasă înaltă. O bunicuță cu părul tot înspicat a întins o mână grăsuță, albicioasă și foarte fină, deloc pe potrivă cu vârsta ei, și, cu un linguroi negru ca pana corbului, a scos dintr-o oală murdară de fier un lichid negru cu miros stricat, pe care l-a turnat într-un bol mare smălțuit în roșu. Dracii au ridicat bolul și mi l-au întins. Pe fețe le-a răsărit un zâmbet care clar nu era cu gând bun.

— Be! Ia bea tu bolul ăsta de supă și o să uiți toate durerile, supărările și dușmăniile.

Am dat din mână și-am răsturnat bolul, zicându-le dracilor:

— Nu, nu, vreau să țin bine minte toate durerile și toate supărările și toate dușmăniile, altminteri înapoierea mea pe lumea omenească își pierde tot rostul.

Am coborât semeț de pe terasă, treptele din scânduri de lemn tresăltând sub pașii mei. I-am auzit pe draci strigându-mi numele și apoi dându-se și ei în fugă jos de pe terasă.

În continuare, am început să mergem pe pământurile ținutului Gaomi din nord-est. Aici, fiecare munte și fiecare apă, fiecare fir de iarbă și fiecare copac îmi erau foarte cunoscute. NefAMILIARI îmi erau în schimb stâlpii albi înfiți în pământ pe care erau scrise cu tuș negru și nume cunoscute, și nume necunoscute; până și pe pământurile roditoare ale familiei mele ședeau drepti în picioare numeroși stâlpi de acest fel. Am aflat de-abia mai apoi că în răstimpul cât am stat eu în lumea umbrelor strigându-mi nedreptatea în fel și chip, în lumea oamenilor se desfășurase reforma agrară, iar pământurile marilor gospodării fuseseră toate repartizate săracilor fără pământ; pământurile mele nu făcuseră nici ele, firește, excepție. Redistribuirea pământurilor nu era lucru lipsit de precedent istoric, dar, înainte să o facă, chiar nu era necesar să mă și împuște!

Dracilor părea că le e frică să nu o iau la sănătoasa, așa că mă încopciaseră între ei, ținându-mă strâns-strâns de umeri cu mâinile sau mai degrabă cu ghearele lor reci ca gheața. Soarele strălucea, aerul era curat și proaspăt, păsările cântau în înaltul cerului, iar iepurii alergau peste câmpuri; în locurile umbrite ale canalelor de irigație și ale căilor de apă, maldăre de zăpadă răsfrângeau razele soarelui, înțepându-ți ochii. Am săgetat cu privirea fețele albastre ale diavolilor și mi-am dat subit seama că seamănă cu niște personaje frumos boite și bogat sulemenite de pe o scenă – atât doar că nici o culoare de pe lumea asta n-o să poată vreodată zugrăvi fețele acelea albastre, atât de nobile și atât de pure.

Am urmat drumul care mergea de-a lungul râului, am trecut prin mai bine de zece sate și ne-am încrucișat cu numeroși oameni. Am recunoscut destul de mulți prieteni din satele vecine, dar de fiecare dată când voiam să deschid gura să le dau binețe, dracii își încleștau, neîntârziat și cu mare precizie, mâinile de gâtul meu, făcându-mă incapabil să scot până și cel mai mic sunet. Mi-am arătat intensă nemulțumire față de această stare de lucruri: i-am lovit cu piciorul în pulpe, dar n-au zis nici păs, de parcă nici n-ar fi avut nervi acolo; le-am tras câte un cap peste față, dar fețele parcă le erau de cauciuc. Își descleștau mâinile de pe gâtul meu numai când nu mai era nimeni de față. La un moment dat, o căruță cu roți de cauciuc care trăgea după ea nori de praf a gonit

în zbor pe lângă noi, iar mirosul de sudoare al calului mi s-a părut mai mult decât cunoscut. L-am văzut pe vizitiu, Ma Wendou, înfășurat într-o haină albă de oaie fără păr, stând pe capră cu biclul în mână; pipa lui cu țevă lungă și punga de tutun erau legate laolaltă și vârâte pieziș în guler, la ceafă. Punga de tutun se tot zdruncina, ca însemnul unei cărciumi. Căruța era căruța de la mine de-acasă, calul era tot de-acolo, dar căruțașul nu era argatul meu. Am vrut să mă reped la el să-l întreb ce se întâmplă, însă dracii parcă erau vrejuri încolăcite în jurul meu și de care îmi era greu să mă scutur. Eram sigur că Ma Wendou, căruțașul, îmi văzuse silueta, că auzise zgomotele pe care le scoteam zbătându-mă din rășputeri și că-mi adușese mirosul ciudat și atât de greu de găsit în lumea oamenilor; el însă și-a mânat cu iuțeala vântului căruța prin fața mea, de parcă voia să scape de vreo urgie. Mai apoi ne-am întâlnit și cu o trupă de actori pe catalige care jucau istoria călugărului plecat în vremurile Tang să aducă sutrele budiste din India: cei în rolul Maimuței și al Râtanului erau cunoscuți de-ai mei din sat. După cele scrise pe steagurile înălțate de ei și din vorbele lor, mi-am dat seama că era prima zi a anului 1950.

Când să ajungem la podețul de piatră din capul satului nostru, am simțit că mă trec valuri-valuri de neastâmpăr. Peste o clipă, am zărit pietrele de sub pod care, pătate toate de carnea și sângele meu, își schimbaseră culoarea. De ele se aflau lipite fășii-fășii de pânză și fire murdare de păr, ce răspândeau un miros greu de sânge. Sub arcul păraginit al podului se strânseseră trei câini sălbatici – doi stăteau întinși, unul în picioare, doi erau negri, unul galben. Toți aveau însă blana lucioasă, limba de un roșu aprins, dinții albi și imaculați și ochii sticlindu-le vii.

În povestirea „Însemnări despre fiere”¹, Mo Yan a scris despre acest podeț de piatră și despre acești câini care au mâncat oameni morți până au înnebunit. A mai scris și despre un fiu plin de iubire de părinți care a scobit afară firea din corpul unui om de-abia împușcat și i-a dus-o mamei acasă ca tratament pentru

---

¹ Doar două texte atribuite în roman personajului Mo Yan sunt identificabile în opera scriitorului Mo Yan – „Însemnările despre revanșă” și „Explozii”.

ochi. S-au auzit multe despre tratarea bolilor cu fierea ursului, dar nu și cu fierea omului – asta e încă o plâsmuire plină de mare curaj și nesăbuiță a lui băiețică ăla de Mo Yan. Cele descrise în povestirile sale sunt în mare măsură ticluri de-ale lui, în adevărul cărora nu trebuie în nici un caz să ne încredem.

Pe drumul de la podeț până la poarta noastră, mi-a răsărit în minte scena împușcării mele. Îmi legaseră mâinile la spate cu sfoară subțire de cânepă, iar la ceafă îmi vârâseră plăcuța de condamnat la moarte. Era în ziua a douăzeci și treia din ultima lună a anului, la doar șapte zile de Sărbătoarea Primăverii. Vântul era rece și geros, iar norii plumburii se țeseau strâns pe cer. Mână după mână de măzărliche asemenea boabelor albe de orez mi se lăsa pe lângă gât. Soția mea, Bai, bocea nu departe în spate; nu le auzeam însă pe concubina întâia, Yingchun, și nici pe cea de-a doua, Qiuxiang. Yingchun avea copii mici de îngrijit, așa că era de înțeles că nu venise să mă conducă pe ultimul drum, însă Qiuxiang nu era în situația asta, era și tânără, iar faptul că nu venise îmi amăra inima. După ce m-am oprit pe pod, am întors brusc capul și m-am uitat la Huang Tong, șeful miliției populare, și la cei mai bine de zece oameni ai lui, care stăteau la doar câțiva pași depărtare de mine. Am spus:

— Domnilor, suntem din același sat, între noi n-a fost vrajbă în vremuri vechi și nici gâlceavă în cele noi, dacă fratele vostru v-a greșit cu ceva, spuneți doar – de ce e nevoie de una ca asta?

Huang Tong m-a ținut cu privirea, apoi și-a-ntors-o imediat. Pupilele lui galben-aurii erau atât de luminoase, că semănau cu două steluțe aurii. Huang Tong, Huang Tong, când părinții ți-au dat numele ăsta de „Pupile-Galbene“, tare bine ți l-au mai potrivit!

— Mai lasă vorbăria, așa e politica! a zis el.

Am continuat să-mi pledez nevinovăția:

— Domnilor, trebuie să mă faceți să pricep de ce mor, la urma urmei ce lege am încălcat?

Huang Tong a răspuns:

— Du-te la regele Yama să te facă el să pricepi!

Și-a ridicat deodată pușcociul, a cărui țevă se afla la doar o palmă de fruntea mea, iar după aceea am simțit cum îmi zboară capul, apoi am văzut o flăcără, am auzit o explozie care părea că răzbate de foarte departe și-am adulmecat mireasmă de praf de pușcă plutind prin aer...